

اشاریہ تحقیقاتِ اسلامی

(۱۹۸۲ء تا ۲۰۰۶ء)

محمد رضی الاسلام ندوی

کچھ اس اشاریہ کے بارے میں

مجلہ تحقیقاتِ اسلامی کی اشاعت کا آغاز جنوری ۱۹۸۲ء سے ہوا۔ گزشتہ پچیس سالوں میں یہ مجلہ پورے تسلسل اور وقت کی پابندی کے ساتھ شائع ہوتا رہا ہے۔ اس عرصے میں اس میں تفسیر، حدیث، فقہ، سیرت و سوانح، تاریخ، تصوف، معاشیات، سماجیات، مذاہب، طب و صحت اور سیاسیات وغیرہ کے تقریباً ساڑھے پانچ سو مقالات شائع ہوئے ہیں۔ ایک خاص بات یہ کہ اس کا ہر مقالہ نیا ہے اور پہلی مرتبہ ملکی زینت بنا ہے۔ اس کا کوئی مقالہ کسی دوسرے رسالہ سے نقل نہیں ہوا۔ یہ مقالے دستاویزی اہمیت کے حامل ہیں۔ ضرورت تھی کہ ان کا ایک اشاریہ مرتب کر دیا جائے، تاکہ تحقیقی کام کرنے والوں اور شائقینِ علم کو ان کے مشتملات کا علم ہو جائے اور وہ ان سے حسب ضرورت استفادہ کر سکیں۔

راقم سطور نے اس سے قبل ”تحقیقاتِ اسلامی“ کا سولہ سالہ موضوعاتی اشاریہ (۱۹۸۲ء تا ۱۹۹۷ء) مرتب کیا تھا، جو پہلے سہ ماہی خدا بخش جرنل پٹنہ، شمارہ: ۱۱۱ (مارچ ۱۹۹۸ء) میں اور بعد میں الگ سے کتابچہ کی صورت میں شائع ہوا تھا۔ اس اشاریہ کو جدول کی شکل میں مرتب کیا گیا تھا اور اس کی ترتیب میں پہلے عنوان، پھر مضمون نگار کا نام رکھا گیا تھا۔ نیز صفحات کے وہ نمبرز دیے گئے تھے جو مجلہ میں ہر صفحہ کے نیچے درج ہیں (ایک جلد۔ چار شماروں کے مسلسل نمبر)۔ اس اشاریہ میں پہلے مضمون نگار کا نام، پھر عنوان رکھا گیا ہے اور صفحات کے وہ نمبرز دیے گئے ہیں جو ہر شمارہ میں اوپر درج کیے جاتے ہیں۔ (ہر شمارے کا الگ نمبر)۔

اس اشاریہ کے سلسلے میں چند ضروری باتوں کی وضاحت مناسب معلوم ہوتی ہے:

۱- پہلے سے یہ بات طے کر لی گئی کہ اشاریہ کی ضخامت ۷۰، ۷۵ صفحات سے زائد نہیں ہونے دی جائے گی۔ اس بنا پر اس کی ترتیب صرف موضوعات کے اعتبار سے کی گئی ہے اور موضوعات کی تعداد بھی محدود رکھی گئی ہے۔ مصنفین، عناوین اور زمانی ترتیب کے اعتبار سے اسے مرتب نہیں کیا گیا۔ اگر ایسا کیا جاتا تو اشاریہ کی ضخامت کئی گنا بڑھ جاتی۔ البتہ افادیت کے پیش نظر آخر میں فہرست مصنفین و فہرست مترجمین مرتب کر کے ان کے مضامین و تراجم کے نمبر شمار ذکر کر دیے گئے ہیں۔

۲- بہت سے مقالات متعدد پہلوؤں پر مشتمل ہیں۔ انھیں ایک سے زائد موضوعات کے ضمن میں ذکر کیا جانا چاہیے تھا، لیکن اگر ایسا کیا جاتا تو ان کے اندراجات کئی مقامات پر کرنے پڑتے اور اس طرح اشاریہ کی ضخامت بڑھتی۔ اس لیے ایسے مقالات کو ان کے نمایاں پہلو کی رعایت کرتے ہوئے صرف ایک جگہ ہی درج کیا گیا ہے۔

۳- شخصیات کا اشاریہ یکجا نہیں درج کیا گیا ہے۔ صحابہ کرام، مفسرین، محدثین، فقہاء اور مورخین کا تذکرہ الگ الگ کیا گیا ہے۔ بقیہ شخصیات کو الگ رکھا گیا ہے۔ ان میں بھی شخصیات کے ناموں کو حروف تہجی کے اعتبار سے مرتب کرنے کے بجائے مضمون نگاران کی ترتیب ملحوظ رہی ہے۔

اس اشاریہ میں فن کتابیات کے اعتبار سے خامیاں ضرور محسوس ہوں گی، اس لیے کہ راقم سطور اس فن کا آدمی نہیں ہے۔ لیکن مقام مسرت ہے کہ پاکستان میں جناب محمد شاہد حنیف صاحب انچارج شعبہ رسائل و جرائد، مجلس التحقیق الاسلامی لاہور تحقیقات اسلامی کا ایک جامع اور مبسوط اشاریہ تیار کر رہے ہیں۔ وہ اس میدان کا بہتر تجربہ رکھتے ہیں۔ انھوں نے ہندو پاک کے اسلامیات کے متعدد اہم رسائل و مجلات کے اشاریے تیار کیے ہیں۔ امید ہے ان کا تیار کردہ اشاریہ زیادہ جامع، مبسوط، مکمل اور قسماً لحاظ سے زیادہ معیاری ہوگا۔

اشاریہ کی ترتیب کے دوران کارڈس کی تیاری میں برادر جاوید احمد ندوی معاون منیجر تحقیقات اسلامی نے اور مندرجات پر نظر ثانی کرنے میں برادر زبیر عالم اصلاحی اسکالر ادارہ علوم القرآن علی گڑھ نے تعاون کیا۔ اللہ تعالیٰ انھیں جزائے خیر عطا فرمائے۔ محمد رضی الاسلام ندوی

فہرست موضوعات

- ۱- قرآنیات
 - ۱ء۱- قرآنی علوم و مباحث
 - ۱ء۲- تاویل آیات
 - ۱ء۳- نظم قرآن
 - ۱ء۴- قرآن اور صحفِ سادی و اہل کتاب
 - ۱ء۵- قرآن اور سائنس
 - ۱ء۶- کتب تفسیر و مفسرین
- ۲- حدیث و سنت
 - ۲ء۱- احادیث: تحقیق و تنقید
 - ۲ء۲- کتب حدیث و محدثین
- ۳- سیرت نبوی
 - ۳- سیرت صحابہ
- ۵- مذاہب
 - ۶- عقائد
 - ۷- عبادات
 - ۷ء۱- نماز
 - ۷ء۲- زکوٰۃ
 - ۷ء۳- حج و عمرہ
- ۸- فقہ
 - ۸ء۱- اختلاف فقہاء
 - ۸ء۲- اجتہاد
 - ۸ء۳- جہاد
 - ۸ء۴- رویت ہلال
 - ۸ء۵- جدید مسائل
 - ۸ء۶- فقہاء و قضاۃ
- ۹- سماجیات
 - ۹ء۱- عائلی نظام
 - ۹ء۲- جنس (Sex)
 - ۹ء۳- نکاح و طلاق و خلع
 - ۹ء۴- تعداد و زوج
 - ۹ء۵- حقوق نسواں
 - ۹ء۶- آزادی نسواں / اباحت
 - ۹ء۷- کفالت
 - ۹ء۸- مساوات
 - ۹ء۹- کم زور طبقات کے حقوق
 - ۹ء۱۰- شہریت پسندی
 - ۹ء۱۱- خدمت خلق
 - ۹ء۱۲- مسلم غیر مسلم تعلقات
 - ۹ء۱۳- معاشرہ
 - ۱۰- معاشیات
 - ۱۱- سیاسیات
 - ۱۲- تصوف
 - ۱۳- فلسفہ و کلام
 - ۱۴- طب و صحت
 - ۱۵- تہذیب
 - ۱۶- اخلاق

- ۱۷- ادب و تنقید
 ۱۷ء۱- اردو زبان و ادب
 ۱۷ء۲- عربی زبان و ادب
 ۱۷ء۳- فارسی زبان و ادب
 ۱۸- تاریخ و مؤرخین
 ۱۹- شخصیات و افکار
 ۲۰- ممالک
 ۲۰ء۱- اسپین/اندلس
 ۲۰ء۲- ترکی
 ۲۰ء۳- روس
 ۲۰ء۴- ہندوستان
 ۲۱- اسلامی علوم
 ۲۲- اسلامی تحریکیں
 ۲۳- اسلام دشمن تحریکیں
 ۲۴- اسلام اور مستشرقین
- ۲۵- مفرقات
 ۲۵ء۱- دعوت
 ۲۵ء۲- حالات حاضرہ
 ۲۵ء۳- سیمینار/سمپوزیم
 ۲۵ء۴- سفرنامہ
 ۲۵ء۵- طباعت
 ۲۵ء۶- مخطوطات شناسی
 ۲۵ء۷- اشاریہ/فہرست سازی
 ۲۵ء۸- کتابت و خطاطی
 ۲۵ء۹- مطالعہ و تحقیق
 ۲۵ء۱۰- خواب
 ۲۵ء۱۱- حیوانات کے حقوق
 ۲۶- تبصرے
 ۲۶ء۱- تبصرے (اردو کتب)
 ۲۶ء۲- تبصرے (عربی کتب)
 ۲۶ء۳- تبصرے (انگریزی کتب)
 ۲۷- ادارہ تحقیق و مجلہ تحقیقات اسلامی

۱- قرآنیات

۱- قرآنی علوم و مباحث

+ ابراہیم عادل

۱- منسوخ آیات کے تعلق سے مزید توضیح ۲/۱۲، اپریل - جون ۱۹۹۳ء، ص ۱۱۱-۱۱۳

۲- نسخ فی القرآن کا مسئلہ، ۱۱/۳، جولائی - ستمبر ۱۹۹۲ء، ص ۷۸-۱۰۷

+ اصلاحی، سلطان احمد

۳- قرآن مجید کی کئی سورتوں کے مضامین، ۵/۱، جنوری - مارچ، ۱۹۸۶ء، ص ۵۳-۷۶

+ اصلاحی، محمد اجمل

۴- تکرار - قرآن کا ایک اہم اسلوب (نقد و استدراک) ۳/۴، جولائی - ستمبر ۱۹۸۵ء، ص ۸۰-۹۸

+ اصلاحی، محمد ناصر ایوب

۵- قرآن و سنت اور نسخ، ۲۵/۱، جنوری - مارچ ۲۰۰۶ء، ص ۳۵-۶۰

+ امینی، محمد تقی

۶- قرآنی علم و فہم کا درجہ حکمت، ۲/۱، اپریل - جون ۱۹۸۲ء، ص ۶۳-۷۶

+ حسن البنا (شہید)

۷- تفسیر قرآن میں بعض لغزشیں، (مترجم: محمد رضی الاسلام ندوی)، ۹/۱، جنوری - مارچ

۱۹۹۰ء، ص ۹۰-۱۲۰

+ الخولی، عبدالعزیز

۸- قرآن و سنت کا باہمی ربط، (مترجم: محمد مشتاق تجاروی)، ۱۰/۲، اپریل - جون ۱۹۹۱ء،

ص ۱۰۱-۱۱۳

+ شمس، محمد ہمایوں عباس

۹- صفات الہی کے بیان کا قرآنی اسلوب اور انسانی زندگی پر ان کے اثرات، ۲۵/۲، اپریل - جون

۲۰۰۶ء، ص ۶۱-۸۴

✦ صدیقی، محمد یسین مظہر

۱۰- تاریخ اسلام میں فنِ شانِ نزول کی اہمیت - ایک تنقیدی نظر، (۱) ۱/۱، جنوری - مارچ ۱۹۸۲ء، ص ۱۴-۲۹ (۲) ۲/۱، اپریل - جون ۱۹۸۲ء، ص ۵۰-۶۲

✦ الطحان، اسماعیل احمد

۱۱- تاریخ تدوین و جمع قرآن - مسلمانوں کی سہل نگاری اور مستشرقین کے شبہات کا جائزہ، (مترجم: محمد رضی الاسلام ندوی) (۱) ۳/۲۲، جولائی - ستمبر ۲۰۰۳ء، ص ۸۵-۱۰۷، (۲) ۴/۲۲، اکتوبر - دسمبر ۲۰۰۳ء، ص ۸۷-۱۰۹

✦ عبدالرحیم - ف

۱۲- قرآن مجید کے املا و قواعد سے متعلق بعض مسائل کی توضیح (نقد و استدراک) ۲/۶، اپریل - جون ۱۹۸۷ء، ص ۱۱۱-۱۱۵

✦ عبدالمنفی

۱۳- قرآن کا تصور جنس، ۳/۶، جولائی - ستمبر ۱۹۸۷ء، ص ۷۱-۱۰۲
۱۴- قرآن کا فلسفہ، تاریخ، ۳/۸، جولائی - ستمبر ۱۹۸۹ء، ص ۶۴-۸۳
۱۵- قرآن مجید کی ادبیت، ۴/۷، اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۸ء، ص ۷۴-۱۰۴

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۶- قرآن مجید کا تصور حکمت، ۳/۲، جولائی - ستمبر ۱۹۸۳ء، ص ۵۱-۷۰
۱۷- قرآن کا پیغام انسانیت کے نام، ۱/۲۵، جنوری - مارچ ۲۰۰۶ء، ص ۵-۱۶

✦ فلاحی، عبید اللہ فہد

۱۸- تکرار - قرآن کا ایک اہم اسلوب (انکار فراہی کا مطالعہ)، ۳/۱، جنوری - مارچ ۱۹۸۴ء، ص ۵۸-۸۴

۱۹- قرآن پاک میں قصوں کی تکرار، ۱/۴، جنوری - مارچ ۱۹۸۵ء، ص ۵۰-۷۷

۲۰- قرآن مبین کے بعض اسالیب (مولانا فراہی کے انکار کا مطالعہ)، ۳/۲، اپریل - جون ۱۹۸۴ء، ص ۵۹-۷۵

✦ قاسمی، محمد سعود عالم

۲۱- قرآن کریم میں پرندوں سے استشہاد، ۳/۲۳، جولائی - ستمبر ۲۰۰۴ء، ص ۵۷-۷۰

✦ محمود اختر

۲۲- عہد عثمانؓ میں جمع قرآن - چند اعتراضات کا جائزہ، ۲/۱۳، اپریل - جون ۱۹۹۴ء، ص ۵۲-۷۶

✦ مفتاحی، محمد ظفر الدین

۲۳- نسخ فی القرآن کا مسئلہ (نقد و استدراک)، ۱۱/۳، اکتوبر - دسمبر ۱۹۹۲ء، ص ۱۰۸-۱۰۹

✦ ندوی، اشہد رفیق

۲۴- قرآن مجید میں سورتوں کی ترتیب، ۳/۷، جولائی - ستمبر ۱۹۸۸ء، ص ۳۸-۵۵

۲۵- قرآنی سورتوں کی ترتیب اور اجتہاد صحابہ، ۲/۸، اپریل - جون ۱۹۸۹ء، ص ۳۷-۵۴

✦ ندوی، محمد رضی الاسلام

۲۶- تفسیر قرآن میں اسباب نزول کا مقام، ۳/۲۴، جولائی - ستمبر ۲۰۰۵ء، ص ۲۱-۳۴

✦ نذیر احمد

۲۷- قرآن مجید کے املا و قواعد سے متعلق بعض مسائل، ۴/۵، اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۶ء، ص ۲۳-۳۶

۱۷۲- تاویل آیات

✦ اصلاحي، صدر الدین

۲۸- کیا بی اسرائیل مصر واپس چلے گئے تھے؟، ۲/۱، اپریل - جون ۱۹۸۲ء، ص ۱۲-۱۹

✦ البانی، ناصر الدین

۲۹- قصہ غرائق علا پر ایک نظر، (مترجم: محمد ثناء اللہ ندوی)، ۲/۸، اپریل - جون ۱۹۸۹ء،

ص ۱۰۴-۱۱۶

✦ سبحانی، محمد عنایت اللہ

۳۰- دو قرآنی الفاظ ('حجارة' اور 'ارسل علی') - ان کا صحیح مفہوم، ۲/۱۶، اپریل - جون ۱۹۹۷ء،

ص ۹۷-۱۱۶

✦ صدیقی، محمد یونس مظہر

۳۱- تخلیق انسانی کی غرض و غایت (سورہ ہود کی دو آیات (۱۱۸-۱۱۹) کا صحیح مفہوم)، ۱/۱۲،

جنوری - مارچ ۱۹۹۳ء، ص ۱۳-۲۰

۳۲- طاقت کے توازن کا قرآنی اصول (سورہ انفال کی دو آیات ۶۵، ۶۶ کی روشنی میں)

(۱) ۳/۱۷، جولائی - ستمبر ۱۹۹۸ء، ص ۱۷-۳۷ (۲) ۳/۱۷، اکتوبر - دسمبر ۱۹۹۸ء،

ص ۲۱-۳۵

✦ عمری، سید جلال الدین

۳۳- ایمان اور عمل صالح سے مرد اور عورت کامیاب ہو سکتے ہیں، ۳/۱۷، جولائی - ستمبر ۱۹۸۲ء، ص ۱۱-۱۶

۳۳- حجت کس طرح قائم ہوتی ہے؟ ۳/۶، جولائی - ستمبر ۱۹۸۷ء، ص ۵-۸

۳۵- راہ حق میں عورتوں کی استقامت، ۳/۱، جنوری - مارچ ۱۹۸۳ء، ص ۱۳-۱۷

۳۶- قرآن مجید کا اہل کتاب سے خطاب، ۳/۱۶، اپریل - جون ۱۹۹۷ء، ص ۵-۱۷

۳۷- قصہ آدم و حوا قرآن میں، ۱/۱، جنوری - مارچ ۱۹۸۲ء، ص ۸-۱۳

۳۸- تو قیوں کیوں ہلاک ہوتی ہیں؟ (قرآن مجید کا مطالعہ)، ۳/۲۱، جولائی - ستمبر ۲۰۰۲ء، ص ۵-۱۸

۳۹- مخالفین سے عدم تعلق کے قرآنی احکام کا پس منظر - بعض آیات کی تشریح و توضیح، ۳/۱۳،

جولائی - ستمبر ۱۹۹۳ء، ص ۵-۲۱

۴۰- مرد اور عورت کے لیے مطلوبہ صفات، ۳/۲، اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۳ء، ص ۱۳-۲۰

✦ فلاحی، محمد اور لیس

۴۱- آیت ”لِیَطْمَنَنَّ قَلْبِی“ (البقرة - ۲۶۰) کی ایک تاویل، ۳/۱۱، اپریل - جون ۱۹۹۲ء،

ص ۲۲-۴۰

✦ ندوی، محمد رضی الاسلام

۴۲- آیت ”لِیَطْمَنَنَّ قَلْبِی“ کی ایک تاویل (نقد و استدراک)، ۳/۱۱، اکتوبر - دسمبر ۱۹۹۲ء،

ص ۱۱۶-۱۱۲

۴۳- بعض قرآنی الفاظ (”حجارة“، ”ارسل علی“) کے مواقع استعمال، ۱/۱۵، جنوری - مارچ

۱۹۹۶ء، ص ۱۱۲-۱۲۰

۴۴- معروضات (محمد عنایت اللہ سبحانی کے مضمون ”دو قرآنی الفاظ - ان کا صحیح مفہوم“ پر نقد و

استدراک)، ۳/۱۶، اپریل - جون ۱۹۹۷ء، ص ۱۱۷-۱۱۹

۴۵- میثاق الہی، ۳/۱۳، اپریل - جون ۱۹۹۵ء، ص ۷۴-۹۵

✦ ندوی، محمد شہاب الدین

۴۶- دلائل ربوبیت اور خلافتِ ارض (سورہ نور کے بعض حیرت انگیز حقائق)، ۳/۲۱، اپریل -

جون ۲۰۰۲ء، ص ۸۳-۱۰۶

۳۱- نظم قرآن

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۴۷- فلسفہ نظم قرآن۔ متوازن نقطہ نظر، ۱۴/۱، جنوری۔ مارچ ۱۹۹۵ء، ص ۶۷-۹۰

۴۸- فلسفہ نظم قرآن۔ نظر بر نظر، ۱۴/۳، اکتوبر۔ دسمبر ۱۹۹۵ء، ص ۱۰۲-۱۱۴

✦ اصلاحی، طلحہ ایوب

۴۹- فلسفہ نظم قرآن۔ ایک تنقیدی جائزہ (نقد و استدراک)، ۱۴/۳، جولائی۔ ستمبر ۱۹۹۵ء،

ص ۶۶-۷۱

✦ اصلاحی، نازش احتشام

۵۰- نظم اور تناسب کا فرق، ۱۴/۲، اکتوبر۔ دسمبر ۲۰۰۳ء، ص ۶۵-۷۵

✦ سبحانی، محمد عنایت اللہ

۵۱- فلسفہ نظم قرآن (نقد و استدراک)، ۱۵/۳، جولائی۔ ستمبر ۱۹۹۶ء، ص ۱۰۹-۱۱۸

۵۲- فلسفہ نظم قرآن۔ ایک تنقیدی جائزہ، ۱۴/۳، جولائی۔ ستمبر ۱۹۹۵ء، ص ۳۸-۶۶

✦ فلاحتی، عبید اللہ فہد

۵۳- قرآن کا نظم۔ اس کا ایک معجزہ، ۱۵/۲، اپریل۔ جون ۱۹۹۶ء، ص ۷۶-۹۴

۳۲- قرآن اور صحف سماوی و اہل کتاب

✦ ادیس، محمد جلاء

۵۴- تورات پر تنقید کی قرآنی اصطلاحات، (مترجم: محمد رضی الاسلام ندوی)، ۲۰/۳، اکتوبر۔

دسمبر ۲۰۰۱ء، ص ۷۳-۱۰۴

✦ الہ آبادی، محمود حسن

۵۵- قرآن مجید اور بائبل کے تراجم۔ ایک مختصر تقابلی مطالعہ، ۹/۳، جولائی۔ ستمبر ۱۹۹۰ء،

ص ۷۱-۸۶

✦ ندوی، محمد رضی الاسلام

۵۶- اہل کتاب۔ مسلمانوں کے لیے نمونہ عبرت، (۱) ۱۵/۲، اپریل۔ جون ۱۹۹۶ء، ص ۵۲-

۷۵، (۲) ۱۵/۳، جولائی۔ ستمبر ۱۹۹۶ء، ص ۷۳-۹۶

- ۵۷- حضرت اسماعیلؑ اور یہود، ۱/۷، جنوری- مارچ ۱۹۸۸ء، ص ۳۴-۵۵
- ۵۸- صالح اہل کتاب کے اوصاف، ۳/۱۳، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۵ء، ص ۴۲-۷۰
- ۵۹- ملت ابراہیمی اور اسلام، ۲/۱۸، اپریل- جون ۱۹۹۹ء، ص ۷۱-۹۶
- ۶۰- ملت ابراہیمی کے ترکیبی عناصر، ۱/۸، جنوری- مارچ ۱۹۸۹ء، ص ۱۱-۴۲
- ۶۱- نصاریٰ اور قرآن، ۴/۱۵، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۶ء، ص ۶۷-۹۵

۱۵- قرآن اور سائنس

✦ عبدالمغنی

- ۶۲- قرآن کا نظریہ کائنات، ۱/۱۲، جنوری- مارچ ۱۹۹۳ء، ص ۹۳-۱۱۸
- ✦ فاروقی، محمد معین
- ۶۳- تخلیق انسانی کے مراحل قرآن، حدیث اور سائنس کی روشنی میں، (باشتراک: محمد رضی الاسلام ندوی)، ۲/۷، اپریل- جون ۱۹۸۸ء، ص ۵۹-۹۳
- ✦ کرمانی، محمد ریاض
- ۶۴- قرآن مجید اور تنخیر کائنات، ۱/۲۴، جنوری- مارچ ۲۰۰۵ء، ص ۴۰-۶۲
- ✦ مسعود احمد، سید
- ۶۵- سائنسی تحقیقات کا قرآنی محرک، ۳/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۸۴ء، ص ۱۰۳-۱۱۵
- ۶۶- قرآن اور سائنس، ۱/۳، جنوری- مارچ ۱۹۸۴ء، ص ۴۳-۶۰
- ۶۷- قرآن کا تصور علم، ۴/۵، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۶ء، ص ۷۹-۹۹
- ۱۵- کتب تفسیر و مفسرین

✦ اصلاحی، ابوسفیان

- ۶۸- ”تدبر قرآن“ میں کلام عرب سے استشہاد، ۱/۲۱، جنوری- مارچ ۲۰۰۲ء، ص ۴۷-۶۸
- ✦ اصلاحی، نسیم ظہیر
- ۶۹- مولانا فراہی کا طریقہ تفسیر (نقد و استدراک)، (۱) ۴/۸، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۹ء، ص ۱۱۳-۱۱۶، (۲) ۱/۹، جنوری- مارچ ۱۹۹۰ء، ص ۱۰۳-۱۱۲

۷۰۔ مولانا فراہی کی تفسیر سورہ فیل پر اعتراضات کا ایک جائزہ، ۲/۲، اپریل - جون ۱۹۸۷ء،

ص ۳۸-۷۲

✦ اعظمی، عبداللطیف

۷۱۔ ”عبد اللہ یوسف علی کا ترجمہ قرآن مجید: چند اصلاح طلب مقامات“ کا ایک تنقیدی

جائزہ، (نقد و استدراک) ۱۲/۴، اکتوبر - دسمبر ۱۹۹۳ء، ص ۹۶-۱۱۶

✦ الاعظمی، محمد الیاس

۷۲۔ امام علی بن حمزہ کسائی اور ان کی علمی و دینی خدمات، ۲/۱۵، اپریل - جون ۱۹۹۶ء،

ص ۹۵-۱۱۸

✦ بلال حسین، محمد

۷۳۔ علامہ ابو حیان اندلسی - حیات و خدمات، (مترجم: مولانا محمد جرمیس کریمی)، ۲/۲۱،

اپریل - جون ۲۰۰۲ء، ص ۱۰۷-۱۱۹

✦ جاسسی، کبیر احمد

۷۴۔ اسرار الفاتحہ - ایک تعارف، ۱/۱۹، جنوری - مارچ ۲۰۰۰ء، ص ۳۵-۶۵

۷۵۔ تفسیر روض الجنان - ایک تجزیاتی مطالعہ، (۱) ۱/۱۷، جنوری - مارچ ۱۹۹۸ء، ص ۲۲-۴۱،

(۲) ۲/۱۷، اپریل - جون ۱۹۹۸ء، ص ۲۶-۵۶

۷۶۔ تفسیر شاہی، (۱) ۲/۲۳، اپریل - جون ۲۰۰۵ء، ص ۳۱-۵۵ (۲) ۳/۲۳، جولائی - ستمبر

۲۰۰۵ء، ص ۳۵-۵۳

۷۷۔ تفسیر شریف لائسنسی (سورہ فتح کی ابتدائی آیات کا مطالعہ)، ۳/۲۵، جولائی - ستمبر ۲۰۰۶ء، ص ۱۹-۳۸

۷۸۔ تفسیر نسفی - ایک تحقیقی مطالعہ، (۱) ۲/۱۶، اپریل - جون ۱۹۹۷ء، ص ۱۹-۳۳، (۲) ۳/۱۶،

جولائی - ستمبر ۱۹۹۷ء، ص ۴۱-۶۱

۷۹۔ شریف لائسنسی - حیات و خدمات، ۲/۲۵، اپریل - جون ۲۰۰۶ء، ص ۱۰۳-۱۱۲

۸۰۔ معین الدین فراہی ہرود، کی تفسیر سورہ یوسف، ۳/۲۰، جولائی - ستمبر ۲۰۰۱ء، ص ۱۹-۵۰

✦ رضوی، سید امین الحسن

۸۱۔ عبد اللہ یوسف علی کا انگریزی ترجمہ قرآن (چند اصلاح طلب مقامات)، ۴/۱۱، اکتوبر - دسمبر

۱۹۹۲ء، ص ۵۷-۷۳

- ✦ رضوی، سید خورشید حسن
۸۲- تدبر قرآن (جلد اول) کا مطالعہ، ۱/۲۰، جنوری- مارچ ۲۰۰۱ء، ص ۳۳-۷۲
- ✦ صدیقی، محمد یحییٰ مظہر
۸۳- 'فتح الرحمن' کا ایک تجزیاتی مطالعہ، ۴/۲۳، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۵ء، ص ۲۹-۶۰
- ✦ عمری، سید جلال الدین
۸۴- تیسیر القرآن کا مطالعہ، ۲/۲۵، اپریل- جون ۲۰۰۶ء، ص ۵-۳۶
- ۸۵- قرآن مجید کے ماہر صحابہ کرام، ۲/۹، اپریل- جون ۱۹۹۰ء، ص ۵-۲۰
- ۸۶- مولانا فرہانی کا طریقہ تفسیر، ۴/۱۰، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۱ء، ص ۸۴-۹۴
- ✦ ظفر، عبدالرؤف
۸۷- امام بغوی اور ان کی تفسیر معالم التنزیل، (مترجم: محمد جریس کرمی)، ۴/۱۲، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۳ء، ص ۷۳-۵۹
- ✦ غزالی، مظفر حسین
۸۸- مولانا عبد الماجد دریا بادی کی اردو اور انگریزی کی تفسیری خدمات، ۲/۱۰، اپریل- جون ۱۹۹۱ء، ص ۷۰-۸۲
- ✦ قاسمی، محمد سعود عالم
۸۹- ترجمان القرآن میں جمالِ فطرت کا مطالعہ، ۱/۲۳، جنوری- مارچ ۲۰۰۳ء، ص ۶۷-۸۷
- ۹۰- شاہ ولی اللہ اور مولانا ابوالکلام آزاد کی تفسیروں کا تقابلی مطالعہ، (۱) ۲/۲۱، اپریل- جون ۲۰۰۲ء، ص ۳۹-۶۰، (۲) ۳/۲۱، جولائی- ستمبر ۲۰۰۲ء، ص ۵۶-۷۴
- ✦ قدوائی، عبدالرحیم
۹۱- قرآن مجید کے انگریزی تراجم و تفسیر، ۴/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۵ء، ص ۷۴-۸۸
- ✦ الکبیری، عیادہ بن ایوب
۹۲- تفسیر خازن اور اسراہیلی روایات، (مترجم: الطاف احمد مالانی)، ۱/۱۶، جنوری- مارچ ۱۹۹۷ء، ص ۸۹-۱۱۲
- ✦ کتوری، فضل الرحمن
۹۳- سرسید کی تفسیر کا بنیادی اصول: نیچر اور لاف نیچر، ۳/۹، جولائی- ستمبر ۱۹۹۰ء، ص ۵۷-۷۰

✦ محمود حسن

۹۴- ترجمہ و تفسیر غرائب القرآن (از ڈپٹی نذیر احمد دہلوی)، ۲/۱۹، اپریل-جون ۱۹۹۰ء،

ص ۵۳-۸۸

✦ ندوی، محمد رضی الاسلام

۹۵- بیسویں صدی عیسوی میں علمائے ہند کی تفسیری خدمات (عربی زبان میں)، ۳/۱۶،

اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۷ء، ص ۲۵-۳۱

✦ نذیر احمد

۹۶- فارسی کی قدیم ترین تفسیر یعنی ترجمہ تفسیر طبری، ۳/۲، جولائی-ستمبر ۱۹۸۳ء، ص ۸-۳۱

۲- حدیث و سنت

۲۶- احادیث: تحقیق و تنقید

✦ احمد، محبوب فروغ

۹۷- مسئلہ خلق قرآن اور جرح و تعدیل پر اس کے اثرات، ۲/۲۲، اپریل-جون ۲۰۰۳ء،

ص ۲۵-۵۰

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۹۸- ترجمان القرآن مولانا فراہی کا مسلک حدیث، (۱) ۱/۱۳، جنوری-مارچ ۱۹۹۴ء،

ص ۶۵-۹۲، (۲) ۲/۱۳، اپریل-جون ۱۹۹۴ء، ص ۷۷-۹۶

✦ افتخار احمد، حافظ

۹۹- تخریج احادیث- ایک تعارف، ۳/۱۹، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۰ء، ص ۳۱-۴۵

✦ داؤدی، خالد ظفر اللہ

۱۰۰- نقد حدیث: ضرورت و ماہیت (ایک تاریخی، تحقیقی اور تنقیدی جائزہ) ۲/۱۹، اپریل-

جون ۲۰۰۰ء، ص ۲۴-۴۶

✦ صدیقی، ظفر احمد

۱۰۱- جرح و تعدیل کا تاریخی ارتقاء، (۱) ۱/۱۰، جنوری-مارچ ۱۹۹۱ء، ص ۸۸-۹۹،

(۲) ۲/۱۰، اپریل-جون ۱۹۹۱ء، ص ۵۲-۶۹

✦ صدیقی، محمد یسین مظہر

۱۰۲- اختلاف فقہاء اور احادیث نبوی، ۲۲/۱، جنوری- مارچ ۲۰۰۵ء، ص ۲۰-۳۹

۱۰۳- تذکرہ قرآن میں استناد حدیث، ۲۲/۲، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۳ء، ص ۴۳-۶۴

۱۰۴- محدثین کرام کی توقیت غزوات کا ایک تجزیہ، ۱۶/۱، جنوری- مارچ ۱۹۹۷ء، ص ۲۵-۵۳

۱۰۵- مصابہ عثمانی کی ترتیب و تدوین- احادیث کی روشنی میں، ۲۳/۱، جنوری- مارچ

۲۰۰۴ء، ص ۱۷-۳۲

✦ ظفر، عبدالرؤف

۱۰۶- اندلس میں علم حدیث کا ارتقاء (پہلی صدی ہجری سے چھٹی صدی ہجری تک) (مترجم:

عبدالاول مومن ندوی)، ۱۲/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۹۵ء، ص ۷۳-۱۰۰

۱۰۷- محدثین کے نزدیک علم الاسناد کی اہمیت، (مترجم: محمد رضی الاسلام ندوی)، ۱۷/۴،

اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۸ء، ص ۹۳-۱۰۱

✦ عولیفہ، محمد عبداللہ

۱۰۸- اصحاب رسول اور خیر واحد کی حیثیت، (مترجم: محمد اسلام عمری)، ۱۶/۴، اکتوبر- دسمبر

۱۹۹۷ء، ص ۸۴-۱۱۳

✦ غازی عزیز

۱۰۹- طلب علم سے متعلق ایک روایت (اطلبو العلم ولو کان بالصین) کی تحقیق، ۱۳/۳،

جولائی- ستمبر ۱۹۹۴ء، ص ۲۲-۳۷

✦ قاسمی، محمد سعود عالم

۱۱۰- فن حدیث میں منہاج تحقیق، ۱۷/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۹۸ء، ص ۴۸-۶۳

✦ محمد سلیم

۱۱۱- احادیث فضائل- ایک تنقیدی جائزہ، ۱۶/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۹۷ء، ص ۶۲-۸۵

۱۱۲- علم درایت اور موضوع روایات، ۱۵/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۶ء، ص ۲۱-۳۳

۱۱۳- کتب میلاد کی روایات اور ان کا استناد، ۱۸/۱، جنوری- مارچ ۱۹۹۹ء، ص ۶۰-۸۲

✦ ندوی، محمد رضی الاسلام

۱۱۴- مولانا فراہی اور حدیث، (۱) ۹/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۰ء، ص ۲۶-۵۷، (۲) ۱۰/۱،

جنوری- مارچ ۱۹۹۱ء، ص ۶۷-۸۷

۲۶۲۔ کتب حدیث و محدثین

✦ اعظمی، محمد مصطفیٰ

۱۱۵۔ علی ابن مدینی - احوال اور علمی آثار، (مترجم: محمد اسلام عمری)، ۴/۱۹، اکتوبر - دسمبر

۲۰۰۰ء، ص ۹۷-۱۱۱

✦ داؤدی، خالد ظفر اللہ

۱۱۶۔ حسن بن محمد صفانی، ۲/۱۸، اپریل - جون ۱۹۹۹ء، ص ۹۷-۱۱۲

✦ صدیقی، ظفر احمد

۱۱۷۔ ابوبسطام شعبہ بن الحجاج - جرح و تعدیل کے امام، ۳/۱۰، جولائی - ستمبر ۱۹۹۱ء، ص ۲۵-۴۴

✦ صدیقی، محمد یلین مظہر

۱۱۸۔ امام طبری اور محدثین کرام: احادیث کا تقابلی مطالعہ، ۲/۱۸، اپریل - جون ۱۹۹۹ء،

ص ۳۰-۷۰

۱۱۹۔ حضرت مروان بن حکم اموی اور امام بخاری، ۱/۲۰، جنوری - مارچ ۲۰۰۱ء، ص ۲۲-۴۳

✦ عبدالباری، سید

۱۲۰۔ ہندوستان میں بخاری شریف کی عربی شرحیں، ۳/۷، جولائی - ستمبر ۱۹۸۸ء، ص ۲۰-۲۹

✦ عتیق الرحمن، محمد

۱۲۱۔ مسند سعد بن ابی وقاصؓ - ایک تعارف، ۴/۱۸، اکتوبر - دسمبر ۱۹۹۹ء، ص ۲۱-۳۵

✦ غازی عزیز

۱۲۲۔ ہندوستان میں علماء و محدثین کی دینی خدمات، (۱) ۳/۱۱، جولائی - ستمبر ۱۹۹۲ء،

ص ۵۵-۷۷، (۲) ۴/۱۱، اکتوبر - دسمبر ۱۹۹۲ء، ص ۲۷-۵۶

✦ کامل حسین، محمد

۱۲۳۔ امام مالک بن انس اور ان کی تصنیف الموطاء، (مترجم: منور حسین فلاحی)، ۲/۱۶،

اپریل - جون ۱۹۹۷ء، ص ۷۹-۹۶

۳- سیرت نبوی

✦ ابراہیم الابیاری

۱۲۴- سیرت نگاری کی تاریخ پر ایک نظر (باشتراک: مصطفیٰ السقا، عبد الحفیظ شلمی)، (مترجم:

محمد رضی الاسلام ندوی)، ۴/۱۹، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۰ء، ص ۷۲-۹۶

✦ اسرار احمد

۱۲۵- عہد نبوی کی مسلم معیشت میں اموال غنیمت کا تناسب (نقد و استدراک) ۲/۱۲، جنوری-مارچ

۱۹۸۳ء، ص ۱۱۹-۱۲۰

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۱۲۶- ازواج مطہرات کے مکانون کا مسئلہ، ۲/۹، اپریل-جون ۱۹۹۰ء، ص ۱۱۲-۱۱۴

✦ اصلاحی، محمد اجمل

۱۲۷- سیرت نبوی پر اندلسی تصنیفات، (۱/۱۲، اپریل-جون ۱۹۹۳ء، ص ۱۱-۳۳، (۲/۱۲،

جولائی-ستمبر ۱۹۹۳ء، ص ۱۲-۳۴، (۳/۱۲، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۳ء، ص ۱۸-۳۶

✦ انصاری، شہاب الدین

۱۲۸- حضرت محمد ﷺ کی تاریخ ولادت کا تحقیقی جائزہ، ۴/۱۰، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۱ء، ص ۹-۲۵

✦ صدیقی، محمد یلین مظہر

۱۲۹- ازواج مطہرات کے مکانات- ایک تجزیاتی مطالعہ، ۱/۱۰، جنوری-مارچ ۱۹۹۱ء، ص ۲۱-۶۶

۱۳۰- اسفار و غزوات نبوی میں ازواج مطہرات کی رفاقت، ۴/۱۴، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۵ء،

ص ۲۱-۴۱

۱۳۱- اندلس میں سیرتی ادب کا ارتقاء، ۱/۱۱، جنوری-مارچ ۱۹۹۲ء، ص ۱۷-۴۲

۱۳۲- جواب آں استدراک (عہد نبوی کی مسلم معیشت میں اموال غنیمت کا تناسب، پڑا کٹر

اسرار احمد کے استدراک کا جواب)، ۳/۲، جولائی-ستمبر ۱۹۸۳ء، ص ۱۱۸-۱۱۹

۱۳۳- خاندان بنو عبد مناف کے دو سماجی طبقات، ۳/۲۲، جولائی-ستمبر ۲۰۰۳ء، ص ۲۳-۴۵

۱۳۴- دعوت نبوی کے طریقے، (۱/۱۴، جنوری-مارچ ۱۹۹۵ء، ص ۳۵-۶۶، (۲/۱۴،

اپریل-جون ۱۹۹۵ء، ص ۱۹-۵۷

۱۳۵- سیرت نبوی پر مغربی مصنفین کی انگریزی نگارشات، ۳/۳، جولائی-ستمبر ۱۹۸۴ء، ص ۱۲-۴۷

۱۳۶- سیرت نگاری کا صحیح منہج، ۴/۲۰، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۱ء، ص ۱۹-۴۸

۱۳۷- شبلی کی سیرت النبی کا مطالعہ- نقد سلیمانی کی روشنی میں، ۲/۳، اپریل-جون ۱۹۸۴ء،

ص ۳۴-۵۸

۱۳۸- عبدالمطلب ہاشمی اور خاندان رسالت کے بعض افراد کے اصل نام، ۳/۲۳، جولائی-ستمبر

۲۰۰۴ء، ص ۴۳-۵۵

۱۳۹- عم نبوی زبیر بن عبدالمطلب اور سیرت نبوی، ۳/۱۵، جولائی-ستمبر ۱۹۹۶ء، ص ۲۷-۶۰

۱۴۰- کیا مہاجرین مکہ خالی ہاتھ مدینہ آئے تھے؟، ۲/۲، اپریل-جون ۱۹۸۳ء، ص ۱۱-۲۵

۱۴۱- عہد نبوی کا انتظامیہ- حکام کے تقرر کی پالیسی، ۲/۴، اپریل-جون ۱۹۸۵ء، ص ۱۲-۳۳

۱۴۲- عہد نبوی کا مالی نظام- عمال صدقات کے عزل و نصب کی پالیسی، ۴/۴، اکتوبر-دسمبر

۱۹۸۵ء، ص ۱۲-۳۴

۱۴۳- عہد نبوی کا مذہبی نظام- مذہبی عمال کے تقرر کی حکمت عملی، ۱/۵، جنوری-مارچ ۱۹۸۶ء،

ص ۱۵-۳۱

۱۴۴- عہد نبوی کی مسلم معیشت میں اموال غنیمت کا تناسب، ۴/۱، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۲ء، ص ۱۰-۳۴

۱۴۵- عہد نبوی میں سماجی تحفظ کا نظام، (جوار کی روایت)، ۴/۲۱، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۲ء، ص ۲۱-۴۷

۱۴۶- عہد نبوی میں فوجی تنظیم- افسروں کے عزل و نصب کی حکمت عملی، ۱/۴، جنوری-مارچ

۱۹۸۵ء، ص ۱۱-۳۲

۱۴۷- عہد نبوی میں مدنی مسلم معیشت، ۴/۲، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۳ء، ص ۲۱-۴۳

۱۴۸- کفالت نبوی کی وصیت عبدالمطلب، ۱/۲۲، جنوری-مارچ ۲۰۰۳ء، ص ۱۱-۲۸

۱۴۹- معیشت نبوی مدینہ منورہ میں، (۱) ۴/۸، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۹ء، ص ۱۲-۳۵، (۲) ۱/۹،

جنوری-مارچ ۱۹۹۰ء، ص ۱۵-۴۱

۱۵۰- معیشت نبوی مکی عہد میں، ۳/۹، جولائی-ستمبر ۱۹۹۰ء، ص ۱۲-۵۶

۱۵۱- مکہ اور مدینہ کے تعلقات، ۳/۲۱، جولائی-ستمبر ۲۰۰۲ء، ص ۲۰-۵۵

۱۵۲- مکی عہد نبوی میں مسلم آبادی- ایک تجزیاتی مطالعہ، (۱) ۲/۶، اپریل-جون ۱۹۸۷ء،

ص ۱۱-۳۲، (۲) ۳/۶، جولائی-ستمبر ۱۹۸۷ء، ص ۳۰-۵۷

۱۵۳- نبوی دعوت و سیرت اور قریشی مجالس، ۳/۱۴، جولائی-ستمبر ۱۹۹۵ء، ص ۱-۳۷

۱۵۴- ہندوستان میں عربی سیرت نگاری- آغاز و ارتقاء، ۴/۳، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۴ء، ص ۹-۲۱

✦ الحسلی، خالد صالح

۱۵۵- رسول اکرم ﷺ کا سن ولادت (ایک تاریخی مطالعہ)، (مترجم: طارق جمیل فلاحی)،

۴/۱۱، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۲ء، ص ۹۹-۱۰۷

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۵۶- رسول اکرم ﷺ کے تبلیغی احکام و ہدایات، ۴/۶، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۷ء، ص ۵-۱۵

۱۵۷- رسول اکرم ﷺ کے دعوتی مکاتیب، (۱) ۲/۷، اپریل-جون ۱۹۸۸ء، ص ۵-۱۳،

(۲) ۳/۷، جولائی-ستمبر ۱۹۸۸ء، ص ۵-۱۹

۱۵۸- رسول اللہ ﷺ کے مکی دور کے بعض اہم واقعات، (۱) ۱/۱۹، جنوری-مارچ ۲۰۰۰ء،

ص ۵-۳۴، (۲) ۲/۱۹، اپریل-جون ۲۰۰۰ء، ص ۵-۲۳، (۳) ۳/۱۹، جولائی-ستمبر

۲۰۰۰ء، ص ۵-۲۴

۱۵۹- عرب کے وفود و دربار رسالت میں، ۱/۱۷، جنوری-مارچ ۱۹۸۸ء، ص ۵-۱۶

۱۶۰- عہد نبوی کی سواریاں اور مقابلے، ۳/۱۰، جولائی-ستمبر ۱۹۹۱ء، ص ۵-۲۴

۱۶۱- محمد عربی ﷺ کے علمی احسانات، ۱/۶، جنوری-مارچ ۱۹۸۷ء، ص ۵-۲۱

۱۶۲- مکی دور میں رسول اللہ ﷺ کی دعوتی حکمت عملی، (۱) ۲/۱۷، اپریل-جون ۱۹۹۸ء،

ص ۵-۲۵، (۲) ۳/۱۷، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۸ء، ص ۵-۲۰

۱۶۳- ہجرت حبشہ، ۴/۱۹، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۰ء، ص ۵-۳۰

✦ عمری، محمد صلاح الدین

۱۶۴- محمد ﷺ: کیا یہ نام آپ سے پہلے رائج نہیں تھا؟، ۲/۲، اپریل-جون ۱۹۸۳ء، ص ۲۶-۳۷

۱۶۵- ہندوستان میں عربی سیرت نگاری- ایک جائزہ، ۲/۱۶، اپریل-جون ۱۹۹۷ء، ص ۳۲-۴۸

✦ محمد ذکی

۱۶۶- مستشرقین کا فہن سیرت نگاری اور مسلمانوں کی ذمہ داری، ۲/۳، اپریل-جون ۱۹۸۴ء،

ص ۹۰-۱۱۰

۱۶۷- ”وہ نبی“ جس کا انتظار تھا، ۱/۱، جنوری-مارچ ۱۹۸۲ء، ص ۳۰-۴۳

✦ محمد سلیم، سید

۱۶۸- رسول اللہ ﷺ کی تاریخ ولادت، ۳/۱۱، جولائی- ستمبر ۱۹۹۲ء، ص ۱۱۶-۱۱۷

✦ ندوی، حبیب الرحمن

۱۶۹- فن سیرت نگاری پر ابن حقیق کے اثرات، ۴/۲۲، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۳ء، ص ۳۱-۴۱

۱۷۰- مولیٰ بن عقبہ اور ان کی مغازی، ۲/۱۷، اپریل- جون ۱۹۹۸ء، ص ۸۷-۱۱۶

✦ ندوی، سرور عالم

۱۷۱- فن تنقید میں رسول عربی ﷺ کے رہنما اصول، ۴/۱۷، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۸ء، ص ۶۵-۷۷

✦ ندوی، محمد رضی الاسلام

۱۷۲- رسول کریم ﷺ کی ازدواجی زندگی- اعتراضات کا جائزہ، ۲/۱۹، اپریل- جون ۲۰۰۰ء،

ص ۳۷-۷۵

۱۷۳- صلح حدیبیہ کی بعض شرائط کی منسوخی کا مسئلہ، ۳/۲۰، جولائی- ستمبر ۲۰۰۱ء، ص ۹۳-۱۰۲

۱۷۴- حلف الفضول- عصری معنویت، ۲/۲۱، اپریل- جون ۲۰۰۲ء، ص ۶۱-۸۲

✦ نعیمی، ریاض ہاشم

۱۷۵- مکہ مکرمہ پر ابراہیم کے حملے کے مقاصد و نتائج- ایک تنقیدی مطالعہ، (مترجم: مسعود الرحمن)

خاں ندوی)، ۳/۲۱، جولائی- ستمبر ۲۰۰۲ء، ص ۹۷-۱۱۳

۴- سیرت صحابہ

✦ برکاتی، محمد نعیم

۱۷۶- حضرت ابی ابن کعبؓ، ۴/۲۴، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۵ء، ص ۷۶-۹۲

✦ الضاری، حارث سلیمان

۱۷۷- اصحاب صفہ اور اشاعت اسلام (مترجم: مسعود الرحمن خاں ندوی)، ۴/۲۴، جنوری- مارچ

۲۰۰۵ء، ص ۹۰-۱۱۶

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۷۸- اصحاب صفہ- تعلیمی اور معاشی جائزہ، ۴/۶، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۷ء، ص ۳۰-۴۵

✦ محمد ذکی

۱۷۹- خلیفہ کے انتخاب کا طریقہ- فاروق اعظمؓ کی بے مثال رہ نمائی، ۱/۳، جنوری- مارچ

۱۹۸۴ء، ص ۱۸-۲۷

✦ ندوی، احتشام احمد

۱۸۰- عسکری نظام میں حضرت عمرؓ کے اجتہادات (علامہ شبلی کی تصنیف الفاروق کی روشنی میں)۔

۲/۲۲، اپریل-جون ۲۰۰۳ء، ص ۵۱-۶۱

✦ ندوی، محمد سرور عالم

۱۸۱- صحابہ کرام کا ادبی ذوق اور تنقیدی بصیرت، ۳/۲۰، جولائی-ستمبر ۲۰۰۱ء، ص ۵۱-۷۰

✦ نعمانی، محمد الیاس، ندوی

۱۸۲- حضرت بلالؓ- عہد نبوی میں شعبۂ مالیات کے ذمہ دار، ۳/۲۲، جولائی-ستمبر ۲۰۰۳ء،

ص ۱۰۸-۱۱۷

۵- مذاہب

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۱۸۳- محدود تصور مذہب کا پس منظر، ۲/۲، اپریل-جون ۱۹۸۳ء، ص ۷۶-۹۸

۱۸۴- محدود تصور مذہب- مذاہب عالم کی شہادت، ۲/۳، اپریل-جون ۱۹۸۴ء، ص ۷۶-۸۹

۱۸۵- مذہب کا اسلامی تصور، (۱) ۴/۱، جنوری-مارچ ۱۹۸۵ء، ص ۶۸-۸۵، (۲) ۲/۳،

اپریل-جون ۱۹۸۵ء، ص ۶۷-۷۸

۱۸۶- یورپ میں چرچ اور اسٹیٹ کی علیحدگی- ایک جائزہ، ۳/۱، جنوری-مارچ ۱۹۸۴ء، ص ۶۱-۷۸

۱۸۷- یورپ میں محکمہ احتساب عقائد کے ستم خوردوں پر ایک نظر، ۳/۲، جولائی-ستمبر ۱۹۸۳ء،

ص ۷۱-۸۹

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۸۸- اہل مذاہب سے بعض گزارشات، ۲/۱۲، اپریل-جون ۱۹۹۳ء، ص ۵-۱۰

۶- عقائد

✦ احمد صدیق

۱۸۹- تصور خدا پر تحقیق کی اہمیت، ۲/۱۰، اپریل-جون ۱۹۹۱ء، ص ۲۱-۳۱

✦ احمد، محبوب فروغ

۱۹۰- فکر اسلامی پر مسئلہ ارجاء کے اثرات، ۲/۲۳، اپریل-جون ۲۰۰۴ء، ص ۲۰-۴۴

✦ اصلاحی، ضیاء الدین

۱۹۱- اسلام کا عقیدہ تو حید اور اس کے قرآنی دلائل، ۳/۵، جولائی-ستمبر ۱۹۸۶ء، ص ۶۰-۸۶

✦ عبدالقادر، سید

۱۹۲- رویت باری تعالیٰ (فرقہ مہدیہ کے عقیدے کا جائزہ) ۱/۲۲، جنوری-مارچ ۲۰۰۳ء،

ص ۲۶-۸۵

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۹۳- انکار خدا کے نتائج، ۲/۳، اپریل-جون ۱۹۸۴ء، ص ۵-۱۳

۷- عبادات

✦ اعظمی، الطاف احمد

۱۹۴- اسلام کا تصور عبادت، ۴/۲، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۳ء، ص ۴۴-۷۷

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۹۵- ذکر کی حقیقت، (۱) ۴/۹، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۰ء، ص ۵-۱۳، (۲) ۱/۱۰، جنوری-مارچ

۱۹۹۱ء، ص ۵-۲۰

۷ا- نماز

✦ حسن الدین

۱۹۶- اوقاتِ صلوٰۃ برائے اعلیٰ عرض البلد- تشریح و توضیح، ۱/۸، جنوری-مارچ ۱۹۸۹ء،

ص ۱۰۷-۱۱۰

✦ طارق منیر

۱۹۷- اوقاتِ صلوٰۃ برائے اعلیٰ عرض البلد، (مترجم: سید محفوظ علی)، ۱/۸، جنوری-مارچ

۱۹۸۹ء، ص ۱۰۱-۱۰۷

✦ عمری، سید جلال الدین

۱۹۸- نماز کی حکمت و معنویت، ۲/۲۰، اپریل-جون ۲۰۰۱ء، ص ۵-۲۲

۷۲- زکوٰۃ

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۱۹۹- اسلامی زکوٰۃ- انفرادی یا اجتماعی؟، ۱/۱۵، جنوری-مارچ ۱۹۹۶ء، ص ۳۷-۶۹

۲۰۰- زکوٰۃ کا مصرف فی سبیل اللہ اور دینی اداروں اور تحریکات کا مسئلہ، ۲/۱۲، اپریل-جون

۱۹۹۳ء، ص ۷۹-۹۵

✦ اصلاحی، عبدالعظیم

۲۰۱- زکوٰۃ کی معاشی اہمیت کے چند پہلو (علامہ ابن قیم کی نظر میں) ۴/۲، اکتوبر-دسمبر

۱۹۸۳ء، ص ۷۸-۹۳

۲۰۲- کمپنیوں کے حصص پر زکوٰۃ کا مسئلہ، ۳/۷، جولائی-ستمبر ۱۹۹۸ء، ص ۸۲-۹۷

✦ سنیل، سید اسرار الحق

۲۰۳- سونے چاندی کا نصاب زکوٰۃ، ۱/۲۰، جنوری-مارچ ۲۰۰۱ء، ص ۹۲-۱۰۱

✦ صدیقی، محمد یونس مظہر

۲۰۴- نصاب زکوٰۃ کی تعیین (چند اصولی مباحث)، ۱۹، ۱/۱۹، جنوری-مارچ ۲۰۰۰ء، ص ۸۸-۹۷

✦ ظل الرحمن، حکیم

۲۰۵- نصاب زکوٰۃ (نقد و استدراک)، ۲/۲۰، اپریل-جون ۲۰۰۱ء، ص ۱۱۶-۱۱۷

۷۳- حج و عمرہ

✦ الہ آبادی، محمود حسن

۲۰۶- غاضی مقیمین مکہ (آفاقی) کی میقات، ۴/۲۳، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۴ء، ص ۱۹-۳۵

✦ العظیمی، عبداللہ بن حمد

۲۰۷- عمرہ کی تکرار اور کثرت (فقہی مباحث کا تقابلی مطالعہ) (مترجم: خدا بخش کلیار)، ۴/۲۱،

اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۲ء، ص ۸۲-۱۱۱

✦ فوزان، کبیر الدین

۲۰۸- قمری ماہ و ایام میں عالمی وحدت و یکسانیت- ایک نقطہ نظر، ۴/۹، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۰ء،

ص ۵۸-۷۶

✦ قادری، سید معین الدین

۲۰۹- تمام اقطار عالم میں عید الاضحیٰ حج کے ایام محدودات کی متابعت و مطابقت میں منائی

جانی چاہیے، ۳/۷، جولائی-ستمبر ۱۹۸۸ء، ص ۵۶-۸۹

۸- فقہ

✦ اصلاحی، نظم الاسلام

۲۱۰- اسلامی ریاست کی ذمہ داریاں اور مزید محاصل کا مسئلہ (ایک فقہی تجزیہ)، ۳/۳، جولائی-ستمبر

۱۹۸۴ء، ص ۶۵-۸۹

۲۱۱- سفیجہ (بل آف اسٹیج) کی فقہی حیثیت، ۲/۳، اپریل-جون ۱۹۸۴ء، ص ۱۴-۳۳

✦ بلخوجہ، محمد حبیب

۲۱۲- عالم اسلام میں مغربی قوانین کی بلغار اور فقہ اسلامی کے احیاء کی ضرورت، (مترجم: مسعود الرحمن

خاں ندوی)، (۱) ۳/۱۷، جولائی-ستمبر ۱۹۹۸ء، ص ۹۸-۱۱۳، (۲) ۴/۱۷، اکتوبر-دسمبر

۱۹۹۸ء، ص ۱۰۲-۱۱۳

✦ عادل، اختر امام

۲۱۳- شاہ ولی اللہ دہلوی کے اہم فقہی نظریات، (۱) ۲/۳، جنوری-مارچ ۲۰۰۴ء، ص ۳۳-۶۶

(۲) ۲/۲۳، اپریل-جون ۲۰۰۴ء، ص ۴۵-۷۰

✦ عافیہ، عبدالقادر

۲۱۴- مسئلہ قیاس میں ابن عبد البر کا موقف، (مترجم: محمد اسلام عمری)، ۳/۱۱، جولائی-ستمبر

۱۹۹۲ء، ص ۱۰۸-۱۱۵

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۱۵- احکام شریعت میں حکمت کا صحیح تصور، ۳/۱، اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۲ء، ص ۵-۸

۲۱۶- اسلام کا قانون قصاص، ۳/۴، جولائی-ستمبر ۱۹۸۵ء، ص ۶۱-۷۹

۲۱۷- شریعت کی ابدیت، ۱/۲، جنوری-مارچ ۱۹۸۳ء، ص ۵-۱۰

✦ عودہ، عبدالقادر (مصری)

۲۱۸- دفاع کی شرعی حیثیت، (مترجم: محمد جرحیس کریبی)، ۱/۱۷، جنوری-مارچ ۱۹۹۸ء،

ص ۱۰۵-۱۱۶

✦ غازی، منی الدین

۲۱۹- ”ارباب“ ایک شرعی اصطلاح، ۳/۲۲، جولائی-ستمبر ۲۰۰۳ء، ص ۳۶-۶۱

- ✦ فلاحی، ضیاء الدین ملک
۲۲۰- اردو زبان میں فقہی لٹریچر- آغاز و ارتقاء، ۱/۷، جنوری- مارچ ۱۹۹۸ء، ص ۴۲-۵۱
- ✦ فلاحی، محمد صباح الدین، قاسمی
۲۲۱- احکام ذبح شریعت کی نگاہ میں، ۴/۳، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۵ء، ص ۷۲-۱۰۱
- ✦ قادری، سید معین الدین
۲۲۲- مرتد اور شاتم رسول- شریعت کی نظر میں، ۴/۸، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۹ء، ص ۶۶-۸۰
- ✦ قاسمی، ولی اللہ مجید
۲۲۳- اسلام کا نظام وراثت، (۱) ۳/۲۱، جولائی- ستمبر ۲۰۰۲ء، ص ۷۵-۹۶، (۲) ۴/۲۱، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۲ء، ص ۶۶-۸۱، (۳) ۴/۲۲، جنوری- مارچ ۲۰۰۳ء، ص ۸۶-۹۵
- ۲۲۴- عرف و عادات، ۱/۷، جنوری- مارچ ۱۹۹۸ء، ص ۵۲-۸۶
- ✦ القحطانی، مسفر بن علی محمد
۲۲۵- فتاویٰ اور استنباط مسائل میں شدت پسندی کا رجحان، (مترجم: احمد نادر القاسمی)، ۳/۲۳، جولائی- ستمبر ۲۰۰۴ء، ص ۹۱-۱۰۴
- ✦ کریمی، محمد جرجیس
۲۲۶- اسلامی تعزیرات اور ان کے نفاذ کے اصول و آداب (فقہ اسلامی کی روشنی میں)، ۳/۱۷، جولائی- ستمبر ۱۹۹۸ء، ص ۶۴-۸۳
- ✦ ہاشمی، سید ازکیا
۲۲۷- قرآنی شہادت کی شرعی حیثیت اور عصر حاضر کے تناظر میں اس کی اہمیت، ۳/۱۹، جولائی- ستمبر ۲۰۰۰ء، ص ۷۷-۹۶
- ۸ء- اختلاف فقہاء
- ✦ ابن تیمیہؒ
۲۲۸- احادیث اور اقوال ائمہ میں تعارض کے اسباب، (مترجم: الطاف احمد مالانی عمری)، ۱/۱۹، جنوری- مارچ ۲۰۰۰ء، ص ۹۸-۱۱۸

✦ اسماعیل کو کصال

۲۲۹- فقہی مذاہب کے درمیان تلفیق، (مترجم: مسعود الرحمن خاں ندوی)، ۴/۲۳، اکتوبر-دسمبر

۲۰۰۲ء، ص ۹۰-۱۱۲

✦ صدیقی، محمد یسین مظہر

۲۳۰- شاہ ولی اللہ کا رسالہ ”غایۃ الانصاف“، ۲/۲۲، اپریل-جون ۲۰۰۵ء، ص ۵۶-۶۵

✦ فلاحی، محمد صباح الدین، قاسمی

۲۳۱- فقہاء کے درمیان اختلاف کے اسباب، ۱/۲۲، جنوری-مارچ ۲۰۰۳ء، ص ۲۹-۵۰

✦ ندوی، محمد فہیم اختر

۲۳۲- فقہی اختلافات میں شاہ ولی اللہ کا معتدل موقف، ۳/۲۲، جولائی-ستمبر ۲۰۰۳ء، ص ۶۲-۸۴

۸ء۲- اجتہاد

✦ تجاروی، محمد مشتاق

۲۳۳- اجتہاد عہد خلفاء راشدین میں، ۲/۱۷، اپریل-جون ۱۹۹۸ء، ص ۵۷-۷۲

✦ العبد خلیل

۲۳۴- موجودہ دور میں اجتماعی اجتہاد کی اہمیت و ضرورت، (مترجم: محمد جریس کریبی)، ۱/۱۳،

جنوری-مارچ ۱۹۹۴ء، ص ۹۳-۱۲۰

✦ قاسمی، محمد مسعود عالم

۲۳۵- عہد حاضر میں اجتہاد کی معنویت اور نوعیت، ۳/۱۳، جولائی-ستمبر ۱۹۹۴ء، ص ۶۶-۷۷

۸ء۳- جہاد

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۳۶- جہاد اور اس کی اقسام، ۴/۲۰، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۱ء، ص ۵-۱۸

۲۳۷- جہاد و شرائط جہاد، ۱/۲۱، جنوری-مارچ ۲۰۰۲ء، ص ۵-۲۳

۲۳۸- جہاد کے احکام، ۲/۲۲، اپریل-جون ۲۰۰۳ء، ص ۵-۲۴

۲۳۹- جہاد کے احکام (جنگی تیاری کی نوعیت)، ۳/۲۲، جولائی-ستمبر ۲۰۰۳ء، ص ۵-۲۲

۲۴۰- جہاد کے بعض احکام، ۴/۲۱، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۲ء، ص ۵-۲۰

۲۴۱- معذور پر جہاد فرض نہیں ہے، ۲۳/۱، جنوری- مارچ ۲۰۰۴ء، ص ۵-۱۶

۲۴۲- مقاصد جہاد، ۲۲/۴، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۳ء، ص ۵-۳۰

۸۶۴- رویت ہلال

✦ طارق منیر

۲۴۳- رویت ہلال پر سائنسی تحقیق، ۱۵/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۶ء، ص ۱۰۵-۱۰۸

✦ عبداللہ بن محمد بن حمید

۲۴۴- رویت ہلال کا مسئلہ، (مترجم: محمد امین اثری)، (۱) ۴/۱، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۲ء، ص ۱۰۳-۱۰۸

۱۰۸، (۲) ۲/۱، جنوری- مارچ ۱۹۸۳ء، ص ۹۹-۱۱۰، (۳) ۲/۲، اپریل - جون

۱۹۸۳ء، ص ۱۰۷-۱۱۵

✦ عمر افضل

۲۴۵- رویت ہلال کے مسائل کا ایک نیا تجزیہ، ۱۱/۱، جنوری- مارچ ۱۹۹۲ء، ص ۴۳-۹۷

✦ فلاحی، محمد صباح الدین، قاسمی

۲۴۶- رویت ہلال- اختلاف مطالع اور فلکی حساب، (۱) ۳/۱۸، جولائی- ستمبر ۱۹۹۹ء، ص ۵۴-۸۶،

(۲) ۳/۱۸، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۹ء، ص ۳۶-۶۶

۸۶۵- جدید مسائل

✦ الہ آبادی، محمود حسن

۲۴۷- اسلام میں کسی قسم کی اداکاری جائز نہیں (نقد و استدراک) ۲۴/۴، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۵ء،

ص ۱۱۱-۱۱۲

✦ امانی، عبدالقادر

۲۴۸- مصنوعی حمل کاری کی شرعی حیثیت، (مترجم: محمد شیت محمد اور لیس تیمی)، ۲۱/۱، جنوری-

مارچ ۲۰۰۲ء، ص ۱۱۱-۱۱۵

✦ عادل، اختر امام

۲۴۹- قلب ماہیت- حقائق اور احکام، ۲۱/۱، جنوری- مارچ ۲۰۰۲ء، ص ۶۹-۱۱۰

- ✦ فلاحی، محمد صباح الدین، قاسمی
۲۵۰۔ مبینی ذبیحہ شریعت کی نگاہ میں، ۱/۱۵، جنوری۔ مارچ ۱۹۹۶ء، ص ۷۰-۸۴
- ✦ الکاف، حبیب حامد عبدالرحمن
۲۵۱۔ کریڈٹ کارڈ کے کاروبار کو اسلامیانے کا طریقہ (مترجم: عبدالعزیز منظر)، ۲/۵، اپریل۔ جون
۱۹۸۶ء، ص ۹۰-۱۱۱
- ✦ محمود خلیل
۲۵۲۔ صحابہ کرام کی اداکاری۔ شریعت کی نظر میں، (مترجم: گل زادہ شیر پاؤ)، ۳/۲۴،
جولائی۔ ستمبر ۲۰۰۵ء، ص ۹۷-۱۱۲
- ✦ ۸۶۶۔ فقہاء وقضاة
اصلاحی، ظفر الاسلام
۲۵۳۔ عہد وسطی کے ہندوستانی علماء کی فقہی واجتہادی خدمات، ۴/۶، اکتوبر۔ دسمبر ۱۹۸۷ء،
ص ۴۶-۶۱
- ✦ اقبال حسین
۲۵۴۔ مفتی محمد عیوضؒ، ۲/۲، اپریل۔ جون ۱۹۸۳ء، ص ۹۹-۱۰۶
- ✦ شاہتاز، نور احمد
۲۵۵۔ علامہ ابن سلام ہروئی (حیات و خدمات)، ۴/۱۸، اکتوبر۔ دسمبر ۱۹۹۹ء، ص ۱۰۱-۱۱۲
- ✦ صدیقی، محمد یسین مظہر
۲۵۶۔ مورخ یعقوبی اور فقہائے اسلامی، ۴/۱۵، اکتوبر۔ دسمبر ۱۹۹۶ء، ص ۳۴-۴۷
- ✦ فلاحی، محمد احمد
۲۵۷۔ مسلم اسپین کے بعض نامور فقہاء، ۴/۱۷، اکتوبر۔ دسمبر ۱۹۹۸ء، ص ۷۸-۹۲
- ✦ فہد، بدری محمد
۲۵۸۔ مسلمان قاضیوں کے تذکرے، (مترجم: ابوسعید اصلاحی)، (۱) ۲/۱، اپریل۔ جون ۱۹۸۲ء،
ص ۱۰۱-۱۱۴، (۲) ۳/۲، جولائی۔ ستمبر ۱۹۸۳ء، ص ۹۰-۱۱۰، (۳) ۱/۳، جنوری۔ مارچ
۱۹۸۴ء، ص ۱۰۲-۱۱۷
- ✦ قاسمی، احتشام الحق
۲۵۹۔ جنلی فقیہ شیخ موفق الدین ابن قدامہ مقدسی، ۱/۱۷، جنوری۔ مارچ ۱۹۹۸ء، ص ۸۷-۱۰۴
- ۲۶۰۔ شافعی فقیہ شیخ ابواسحاق شیرازیؒ، ۳/۱۵، جولائی۔ ستمبر ۱۹۹۶ء، ص ۹۷-۱۰۸

۹- سماجیات

۹۱- عائلی نظام

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۲۶۱- مشترکہ خاندانی نظام اور اسلام (۱) ۲/۵، اپریل- جون ۱۹۸۶ء، ص ۷۴-۸۹ (۲) ۳/۵،

جولائی- ستمبر ۱۹۸۶ء، ص ۸۷-۱۱۳

✦ اصلاحی، صدر الدین

۲۶۲- ماں باپ کی ذمہ داریاں، ۱/۱، جنوری- مارچ ۱۹۸۲ء، ص ۴۴-۶۳

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۶۳- جینز کا بحران، ۲/۲، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۳ء، ص ۵-۱۱

۲۶۴- خاندان- اسلامی نقطہ نظر کا مطالعہ، ۲/۲۳، اپریل- جون ۲۰۰۴ء، ص ۵-۱۹

۲۶۵- خاندان- تاریخ، ضرورت اور اہمیت، ۳/۲۵، جولائی- ستمبر ۲۰۰۶ء، ص ۵-۱۸

۲۶۶- عرب کا قبائلی نظام اور اسلام کی اصلاحات، ۴/۲۴، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۵ء، ص ۵-۲۸

۲۶۷- لڑکی سسرال میں، ۴/۳، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۴ء، ص ۵-۸

۹۲- جنس (Sex)

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۲۶۸- اسلام اور تہذیب جنس، (۱) ۲/۲۵، جنوری- مارچ ۲۰۰۶ء، ص ۶۹-۹۲ (۲) ۳/۲۵،

اپریل- جون ۲۰۰۶ء، ص ۸۵-۱۰۲

۲۶۹- جماع کے آداب، ۱/۹، جنوری- مارچ ۱۹۹۰ء، ص ۶۰-۸۹ (اس مضمون کی صرف پہلی

قسط شائع ہوئی)

۹۳- نکاح و طلاق و خلع

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۷۰- خلع اور اس کے احکام، ۲/۴، اپریل- جون ۱۹۸۵ء، ص ۷۹-۱۰۳

۲۷۱- طلاق کا مسئلہ، ۴/۱، جنوری- مارچ ۱۹۸۵ء، ص ۸۶-۱۰۰

۲۷۲- طلاق مسنون اور طلاق غیر مسنون، ۱/۲۳، جنوری- مارچ ۲۰۰۳ء، ص ۸۸-۹۶

۲۷۳- کیا بے شادی شدہ شخص کا نکاح دوسروں پر واجب ہے؟، ۲/۱۱، اپریل- جون ۱۹۹۲ء، ص ۵-۲۱

۲۷۴- مطلقہ کا نفقہ، ۳/۴، جولائی- ستمبر ۱۹۸۵ء، ص ۵-۱۸

✦ قاسمی، ولی اللہ

۲۷۵- حالت نشہ کی طلاق، ۴/۱۹، اکتوبر- دسمبر ۲۰۰۰ء، ص ۵۹-۷۱

۹۶۴- تعدد ازواج

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۷۶- تعدد ازواج- بعض اعتراضات کا جائزہ، ۴/۳، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۴ء، ص ۸۳-۹۴

✦ گتوری، فضل الرحمن

۲۷۷- تعدد ازواج پر پابندیوں کا مسئلہ، (مترجم: سلطان احمد اصلاحی)، ۱/۱، جنوری- مارچ

۱۹۸۲ء، ص ۱۰۱-۱۱۴

✦ ندوی، محمد شہاب الدین

۲۷۸- تعدد ازواج پر ایک تحقیقی نظر- مذاہب عالم کا ایک جائزہ، ۴/۶، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۷ء،

ص ۶۲-۹۰

۹۶۵- حقوق نسواں

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۷۹- اسلام کے عائلی نظام میں عورت کی حیثیت، ۲/۲، اپریل- جون ۱۹۸۳ء، ص ۵-۱۰

۲۸۰- اسلام میں عورت کے حقوق- اعتراضات کا جائزہ، ۲/۵، اپریل- جون ۱۹۸۶ء، ص ۵-۱۴

۲۸۱- شریعت کا قانون حجاب، ۲/۲، اپریل- جون ۱۹۸۵ء، ص ۵-۱۱

۲۸۲- عورت کا قصاص اور دیت، ۴/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۵ء، ص ۸۹-۱۰۶

۲۸۳- عورت کی شہادت و قیادت، ۴/۱، جنوری- مارچ ۱۹۸۵ء، ص ۵-۱۰

۲۸۴- مسلمان عورت سے متعلق ایک سوال نامہ کا جواب، ۱/۱۴، جنوری- مارچ ۱۹۹۵ء، ص ۵-۱۱

۲۸۵- مسلمان عورت کے حقوق، ۳/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۸۴ء، ص ۹۰-۱۰۲

۲۸۶- مہر کی نوعیت اور اس کے احکام، ۵/۵، جنوری- مارچ ۱۹۸۶ء، ص ۷۷-۹۷

۹۶۶- آزادی نسوان / اباحت

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۲۸۷- اباحت پسندی کا نظریہ، (۱) ۲/۷، اپریل - جون ۱۹۸۸ء، ص ۹۴-۱۰۵ (۲) ۳/۷،

جولائی - ستمبر ۱۹۸۸ء، ص ۹۰-۱۰۷ (۳) ۲/۷، اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۸ء، ص ۱۰۵-۱۱۶

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۸۸- آزادی نسوان کا مغربی تصور، ۳/۳ جولائی - ستمبر ۱۹۸۴ء، ص ۵-۱۳

۹۶۷- کفوآت

✦ قاسمی، ولی اللہ مجید

۲۸۹- کفوآت کی شرعی حیثیت، (۱) ۲/۲۰، اپریل - جون ۲۰۰۱ء، ص ۲۳-۵۲ (۲) ۳/۲،

جولائی - ستمبر ۲۰۰۱ء، ص ۷۱-۹۱

۹۶۸- مساوات

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۲۹۰- انسانی مساوات اور مذاہب عالم، (۱) ۳/۱، جولائی - ستمبر ۱۹۸۲ء، ص ۶۱-۷۵ (۲) ۴/۱،

اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۲ء، ص ۹۵-۱۰۲

۲۹۱- تصور مساوات کا پس منظر، ۱/۱، جنوری - مارچ ۱۹۸۲ء، ص ۶۴-۷۷

۲۹۲- سماجی مساوات کے بعض پہلو، (۱) ۲/۲۲، جنوری - مارچ ۲۰۰۳ء، ص ۵۱-۶۵ (۲) ۲/۲۲،

اپریل - جون ۲۰۰۳ء، ص ۷۷-۹۳

۹۶۹- کم زور طبقات کے حقوق

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۹۳- اسلام میں مظلوم کے حقوق، (۱) ۲/۲، جنوری - مارچ ۱۹۸۳ء، ص ۸۵-۹۸ (۲) ۲/۲،

اپریل - جون ۱۹۸۳ء، ص ۵۶-۷۵

۲۹۴- اسلام میں مظلوم کو دفاع کا حق ہے، ۱/۱، اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۲ء، ص ۵۸-۹۳

۲۹۵- اسلام کم زور کی ظلم سے حفاظت کرتا ہے، ۱/۲، اپریل - جون ۱۹۸۲ء، ص ۷۷-۱۰۰

۲۹۶- کم زور کے مسائل اسلام نے حل کیے ہیں، ۱/۱، جنوری - مارچ ۱۹۸۲ء، ص ۷۸-۱۰۰

۹۶۱۰- شہریت پسندی

✦ اصلاحی، سلطان احمد

۲۹۷- شہریت پسندی کا رجحان اور اسلام، (۱) ۱۶/۱، جنوری- مارچ ۱۹۹۷ء، ص ۵۴-۷۳

(۲) ۱۶/۲، اپریل- جون ۱۹۹۷ء، ص ۴۹-۶۹

۹۶۱۱- خدمت خلق

✦ عمری، سید جلال الدین

۲۹۸- اسلام میں رفاہی خدمات کا تصور، ۸/۱، جنوری- مارچ ۱۹۸۹ء، ص ۷۴-۱۰۰

۲۹۹- خدمت سب کی کی جائے، ۸/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۸۹ء، ص ۵-۱۰

۳۰۰- خدمت خلق کے چند پہلو، ۵/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۸۶ء، ص ۵-۱۸

۳۰۱- خدمت خلق کے طریقے بہت ہیں، ۸/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۹ء، ص ۵-۱۱

۳۰۲- خدمت خلق کے کچھ اور پہلو، ۵/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۶ء، ص ۵-۲۲

۹۶۱۲- مسلم غیر مسلم تعلقات

✦ عمری، سید جلال الدین

۳۰۳- اسلام اور غیر مسلموں سے تعلقات، (۱) ۱۳/۱، جنوری- مارچ ۱۹۹۴ء، ص ۵-۱۵

(۲) ۱۳/۲، اپریل- جون ۱۹۹۴ء، ص ۵-۱۷

۳۰۴- تحائف کی سماجی اور سیاسی اہمیت، ۱۵/۱، جنوری- مارچ ۱۹۹۶ء، ص ۵-۲۱

۳۰۵- اسلام کی اہمیت اور غیر مسلموں کو اسلام کا حکم، ۱۳/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۴ء، ص ۵-۲۸

۳۰۶- غیر مسلموں سے تعلقات اور ان کے حقوق، ۱۷/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۹۸ء، ص ۵-۱۶

۳۰۷- غیر مسلموں سے سماجی و معاشرتی تعلقات- اسلامی تعلیمات کی روشنی میں، (۱) ۱۴/۲،

اپریل- جون ۱۹۹۵ء، ص ۵-۱۸ (۲) ۱۴/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۹۵ء، ص ۵-۱۶

۳۰۸- غیر مسلموں سے معاشرتی تعلقات- بعض مسائل کی توضیح، ۱۵/۴، اکتوبر- دسمبر ۱۹۹۵ء، ص ۵-۲۰

۳۰۹- مسلمانوں اور غیر مسلموں کے درمیان ازدواجی تعلقات، (۱) ۱۵/۲، اپریل- جون

۱۹۹۶ء، ص ۵-۱۷ (۲) ۱۵/۳، جولائی- ستمبر ۱۹۹۶ء، ص ۵-۲۵

۳۱۰- مسلمانوں کے معاملات میں غیر مسلم کی شہادت، ۳/۱۲، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۵ء، ص ۵-۲۰

۳۱۱- مسلم اور غیر مسلم تعلقات، ۳/۲۳، جولائی-ستمبر ۲۰۰۲ء، ص ۵-۱۸

✦ قاسمی، ولی اللہ مجید

۳۱۲- غیر مسلموں سے سماجی تعلقات، ۲/۲۲، اکتوبر-دسمبر ۲۰۰۵ء، ص ۶۱-۷۵

۱۳ء- معاشرہ

✦ جمیل فاروقی

۳۱۳- معاشرہ کا مطالعہ- انداز فکر اور مسائل، ۷/۱، جنوری-مارچ ۱۹۸۸ء، ص ۵۶-۷۹

✦ عبدالمغنی

۳۱۴- مابعد صنعتی معاشرہ اور اسلام، ۷/۱، جنوری-مارچ ۱۹۸۸ء، ص ۸۰-۹۲

۱۰- معاشیات

✦ اصلاحی، ظفر الاسلام

۳۱۵- اسلامی ریاست میں بیت المال کی کارکردگی (بینکنگ مشاغل کی روشنی میں)، ۱/۶،

جنوری-مارچ ۱۹۸۷ء، ص ۲۲-۲۳

۳۱۶- عباسی دور کی انفرادی بینک کاری پر ایک نظر، ۳/۲، جولائی-ستمبر ۱۹۸۵ء، ص ۳۷-۶۰

۳۱۷- عہد وسطی کے ہندوستان میں بیت المال کا تصور اور اس کی کارکردگی، ۲/۸، اپریل-جون

۱۹۸۹ء، ص ۹-۳۶

✦ اصلاحی، عبدالعظیم

۳۱۸- اسلامی معاشیات کے ارتقاء میں معاصر ہندوستان کا حصہ، ۱/۱۶، جنوری-مارچ

۱۹۹۷ء، ص ۷۲-۸۸

۳۱۹- اسلامی معاشیات کے مصادر، ۳/۱۵، جولائی-ستمبر ۱۹۹۶ء، ص ۶۱-۷۲

۳۲۰- علامہ ابن تیمیہ کے معاشی نظریات، ۲/۱، اپریل-جون ۱۹۸۲ء، ص ۴۰-۴۹

✦ اوصاف احمد

۳۲۱- اسلامی بینک کاری کا ارتقاء، ۳/۱۰، جولائی-ستمبر ۱۹۹۱ء، ص ۸۳-۱۰۰

۳۲۲- اسلامی بینک کاری کے تجربات، ۳/۱۰، اکتوبر-دسمبر ۱۹۹۱ء، ص ۶۳-۸۳

۳۲۳- اسلامی بینکوں کے مسائل، ۳/۱۲، جولائی-ستمبر ۱۹۹۳ء، ص ۷۳-۸۲